

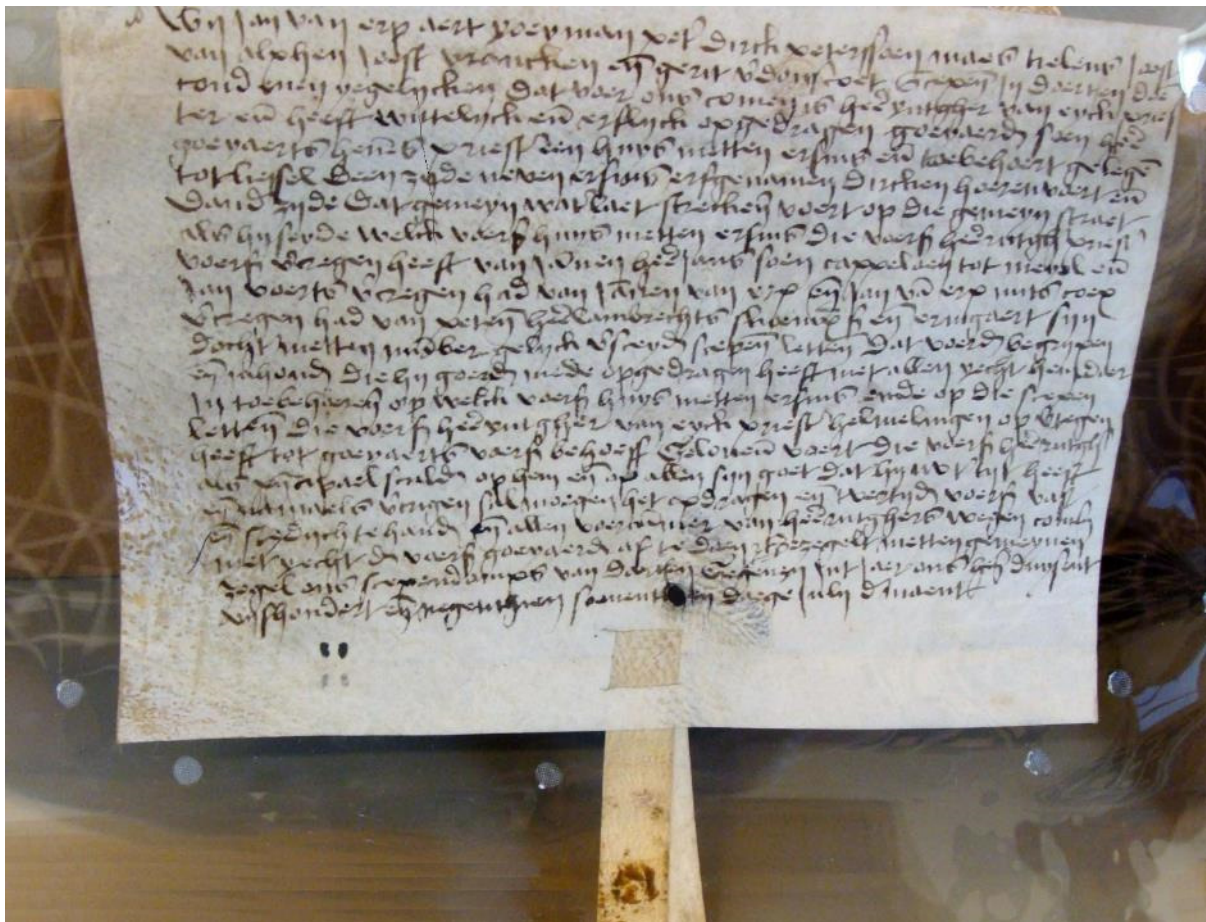
1529 De Meijelse kerk met kapelaan maar zonder torenspits

De geschiedenis is niet een mooi verhaal dat ergens klaar ligt.

Vaak is het een verzameling van kleine archiefbrokjes die een inkijkje geeft. Van de Meijelse kerk van rond 1520 wordt door zo'n verzameling een beetje meer bekend.

De kapelaan Jannen heer Janssoen alias Jan sPapen

In het Brabants Historisch Informatiecentrum in 's-Hertogenbosch bevinden zich stukken uit het archief van de heerlijkheid Asten. Antoon Vissers uit Deurne wees me op een tekst (een charter) in dat archief van 17 juli 1519, bijna 500 jaar geleden. Toen hebben de schepenen van Deurne vastgelegd, dat priester Rutger van Eijck zijn huis in Liessel met alles wat erbij hoorde verkocht aan Goeyaert Haengreefs, ook priester. Ze schreven het op en als bewijs van waarheid bezegelden ze het stuk met hun schepenze-
gel.

Tot zover heeft dat niets met de kerk van Meijel te maken.

Maar genoemde priester Rutger van Eijck verklaarde dat hij het huis gekocht had van Jannen heer Janssoen, kapelaan te Meijel. Deze had het huis eerder gekocht van Jannen van Erp. Mogelijk was het huis in Liessel, dat met de kopgevel op de doorgaande

weg van Deurne naar Meijel stond, een kapelanijs, een huis voor de kapelaan. Elke kapelaan moest dat huis blijkbaar kopen voor de tijd dat hij benoemd was in Liessel.

Door dit bericht, weten we nu, dat Jan Janssoen in 1519 kapelaan in Meijel was. Hij was waarschijnlijk eerst kapelaan in Liessel en is daarna naar Meijel gekomen. Zijn naam waren we nog niet eerder in een archiefstuk tegen gekomen.

Het was wel bekend dat er rond 1502 een kapelaan de pastoor in Meijel kwam helpen in een parochie met toen amper 150 zielen. In die tijd was het niet abnormaal, dat een Brabander priester werd in Meijel. Tot 1559 hoorden Deurne en Asten evenals Meijel immers bij het bisdom Luik, aartsdiaconaat van Kempenland, hoewel Meijel voor toezicht onder Maaseik viel. Pas na 1559 kwam er een indeling met bisdom 's-Hertogenbosch en bisdom Roermond. Wel bijzonder is, dat de meeste pastoors en kapelaans in Meijel voor 1707 uit Brabant kwamen. De oudst bekende daarvan is nu kapelaan Jan Janssoen, die in een ander Deurnes document 'Jan sPapen van Meijel' wordt genoemd.

De kerk zonder toren?

De kapelaan was er rond 1520, maar wat was er toen of kort daarna met het kerkgebouw aan de hand?

Op 19 oktober 1788 maakte landmeter Hendrik Verhees een tekening van de kerk van de St. Nicolaasparochie Meijel.

Het was een kleine stenen kerk gebouwd rond 1425, toen Johan van Ghoor Heer van Meijel was. Binnen was een ruimte van slechts 110 m². Van verre kon men over de Peel wel de stevige indrukwekkende toren zien.

Maar die toren had een spits van hout met leien als dakbedekking.

Dat is nog te zien op de foto die mgr Gerrit van Rijt in 1899 maakte. De oude toren was in 1836 niet gesloopt toen de Waterstaatskerk eraan vast werd gebouwd.

En in 1899 besteedde men geen geld meer aan renovatie, want er werden al volop plannen gemaakt voor een nieuwe kerk.

Die houten spits is waarschijnlijk niet zo stevig geweest of was behoorlijk brandbaar.

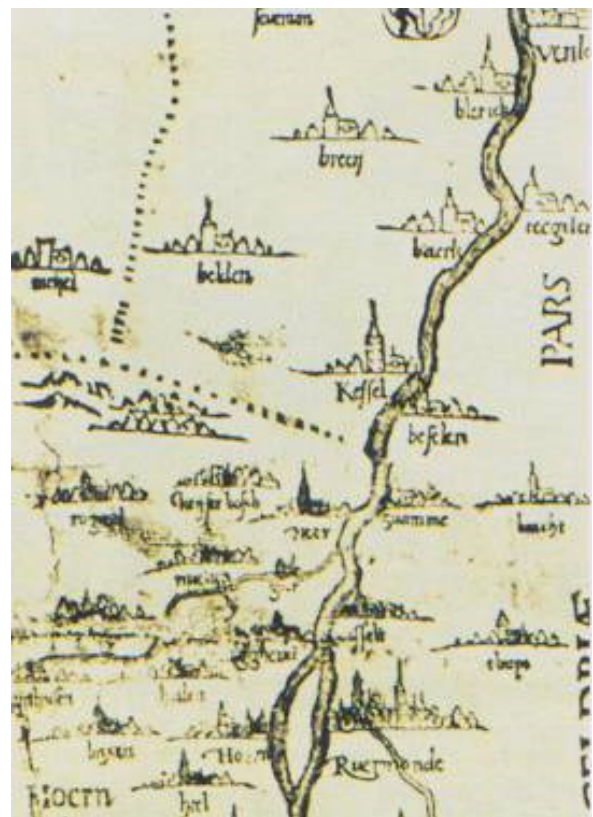
Toen cartograaf Jacob van Deventer (ca 1500 – 1575) er op uit trok om gegevens te verzamelen voor zijn Gewestkaart van Brabant heeft hij zeer waarschijnlijk ook Meijel bezocht.

Op de kaart van deze Jacob van Deventer uit 1536 staat de kerktoeren van Meijel immers zonder spits. Was er een brand geweest of was het hout verrot? Daar vertellen de archieven niet over.

Wel weten we, dat er in 1529 aan de kerktoeren gebouwd moest worden. Hendrik Gorissen, ook wel schepen Heijn Ghoris genoemd, en zijn vrouw Sophia gaven in dat jaar tien gulden voor de wederopbouw. Elk jaar moest er voor hen en voor hun kinderen een kerkdienst met drie kaarsen gevierd worden. Dat vermeldt het overzicht van jaargetijden uit 1755. De pastoor zou voor die dienst drie stuivers Brabantse waarde krijgen en de koster een stuiver.

In datzelfde overzicht van 1755 vinden we dat Simon van der Schuyren en zijn vrouw Maria in 1529 acht gulden gaven voor het herstel van de toren en dat Wilhelma Gielen drie bomen schonk voor het balkwerk of de vloer.

Het is niet duidelijk of de Meijelse timmerman en wagenmaker Goris Lenssen het herstel verrichtte in het begin van de zestiende eeuw.

Misschien waren er nog meer parochianen die bijdragen hebben gegeven, maar die worden in de jaargetijden van 1755 niet meer genoemd. Voor de hiervoor genoemde personen moest de pastoor echter meer dan 200 jaar na de schenking elk jaar nog een heilige mis opdragen.

Toen Christian Sgrooten in 1573 een kaart van Midden-Limburg maakte, bleek de Meijelse kerk weer helemaal in orde. Aan de oude doorgang door de Peel stond het gebouw midden in Meijel. Daar waren ook de Sint Willibrordusput (S Wylbrodts Putt), de banmolen, de grenzen met Brabant en graafschap Horn en kasteel Ghoor bij Neer te zien.

henk willems